

Mara - Caracterizare personaj principal

Scriind despre "Mara", G.Calinescu afirma: "Pentru epoca in care a aparut,"Mara" trebuie sa insemne un eveniment, si astazi privind inapoi, romanul acesta apare ca un pas mare in istoria genului". Fara indoiala, cinstatarea criticului are in vedere si modul in care Slavici realizeaza constructia personajelor. Privind putin inapoi in istoria personajului feminin romanesc putem sesiza ca realizările sunt putine si partiale: Niceta, personajul lui Kogalniceanu, Elena, eroina romantica a lui Bolintineanu. In afara acestor realizari proza noastra este dominata de personaje schematice, construite din clisee literare si vorbind intr-un dialect previzibil.

Intr-un astfel de context literar, aparitia unui roman ca "Mara" echivaleaza cu trecerea de la elementar la complex. Personajul care da titlul cartii lui Slavici motiveaza exact si un parcurs al literaturii noastre, dinspre "zbuciumata adolescenta" spre maturitate.

Prezentarea mare e prezentata direct, in chiar debutul romanului: "A ramas Mara, saraca, vaduva cu 2 copii, saracutii de ei, dar tanara si voinica si harnica si Dumnezeu a mai lasat sa aiba si noroc". Sa analizam atent acest fragment exemplar pentru echilibrul si precizia expresiei artistice al lui Slavici. Mai intai este prezentata ceea ce am putea numi starea sociala a personajului: "Vaduva cu doi copii". Se aduga apoi elemente care tin de portretul fizic si de aspectele morale ale personajelor. Finalul frazei il aduce pe "scena" romaneasca pe Dumnezeu, cel care imparte norocul. Acestei compozitii, atat de complexe pentru un "spatiu" narativ atat de rastrans, i se adauga vocea naratorului a carui omniscienta avertizeaza parca asupra celui care va dirija intreaga actiune romaneasca. Mara este "saraca, iar cei doi copii sunt saracutii de ei". Putem citi aceasta repetare a adjectivului fie ca semn al simpatiei naratorului fata de personaj, fie, asa cum o face Nicolae Manolescu ca pe o ironie "Vocea naratorului trece pe nesimtite de la identificarea cu limbajul vaicaret si prefacut al saraciei femeii la dezvaluirea, ca din intamplare, a adevaratei ei situatii materiale "Dumnezeu a mai lasat sa mai aiba si noroc".

Ce semnificatie ar putea avea definirea personajului in chiar debutul romanului?

E evident ca primul scop este acela de a situa personajul Mara in prim plan. In fond, ne aflam in fata dublarii sugestiei care apare inca din titlul romanului. Pe de alta parte, portretul complex, realizat inca dintr-un inceput, va fi amplificat prin actiunile personajului. In fond si in realizarea mare ca personaj se intalnesc doua perspective: Cea realista care se materializeaza in surprinderea cu exacitatea a actiunilor si a psihologiei personajului si cea clasica regasibila in echilibrul compozitional care caracterizeaza in permanenta viziunea lui Slavici.